

Waardecreatie is zo veel speelser

In deze tijd van streven naar een circulaire economie moeten we niet wachten tot een ander het ei van Columbus uitvindt

‘Circulair’ lijkt een begrip te worden dat door iedereen als een soort marketingtool wordt gebruikt. Zo zie ik soms een foto van een speeltoestel in kunstgras of iets dergelijks. Mijn eerste vraag is dan: waar zit de waardecreatie? Wat heb je gerealiseerd in de cyclus R0 tot en met R8 (refuse, rethink, reduce, re-use, repair, remanufacture, repurpose, recycle), voordat je er nieuwe producten in zet? Hoe circulair ze ook zijn, het zijn nieuwe grondstoffen. Wat heb je gedaan aan het inventariseren van bestaande grondstoffen in de omgeving? Heb je bewoners verteld wat er mogelijk is, hen geïnspireerd en voorgelicht over circulaire mogelijkheden? Want juist dan ontstaan er creatieve, speelse en uitdagende speellandschappen.

Auteur: Johan Oost, OBB Speelruimtespecialisten

We moeten echt omdenken. In deze tijd van streven naar een circulaire economie moeten we niet wachten tot een ander het ei van Columbus uitvindt, maar gewoon beginnen. Iedere waardecreatie is winst, een leermoment of koopt tijd en mogelijkheden.

Als ontwerpers en adviseurs maken we het onszelf niet gemakkelijk. Iedere keer is er wel iemand die zegt: *Kan het niet zonder, of kan het niet dichterbij worden gevonden?* Net als jij denkt dat je een goed verhaal hebt. Eenmaal in gesprek komen we erachter dat er altijd grenzen te verleggen zijn. Speelruimte blijkt bovendien een ideale leerschool voor de werkvloer van ambtelijke organisaties om na te denken over circulair bezig zijn.

Pilot met drie gemeenten als afstudeerstage

Onlangs zijn we gestart met een pilot ‘circulair’. De afgelopen jaren hebben we de situatie voor Almere in de circulaire steigers gezet met betrekking tot beleid, aanbestedingen en bemensing. Nu wilden we met wat kleinere gemeenten gaan sparren. Ook wilden we meer praktisch aan de slag, want dat blijkt toch vaak de bottleneck te zijn. Er is altijd wel een reden om net niet die stap extra te zetten: tijd, geld, lastig, bewoners, veiligheid et cetera. Er zijn nu drie gemeenten aan boord: Heerenveen, Katwijk en Rucphen. We werken in dit project samen met Rick van Beek, die bij ons zijn afstudeerstage als landschapsontworper doet. Iedere gemeente heeft minimaal twee plekken in een duidelijk af te bakenen buurt ingebracht.

Voor deze buurten doorlopen we met de gemeente globaal de volgende stappen:

- We doen een buurtinventarisatie, waarin we de rol van de plek in de buurt beoordelen en kijken naar de ruimtelijke opbouw en bestaande inrichtingselementen in de buurt. We doen een speelwaarde- en gebruikswaardescan. Zo brengen we de kansen voor waardecreatie in beeld. In Katwijk worden ook de bewoners erbij betrokken.
- We zetten een grondstoffenbank op met materialen van de speelplekken, maar ook met materialen elders uit de buurt of van lokale projecten. Hiermee mogen we ontwerpen. Aanvullend maken we een

4 min. leestijd

SPELEN SPECIAL

Schatkist aan de ketting in de zandbak

Oude palen in nieuwe vormen, huisje 2.0 of voetbalwand?

Als ontwerpers en adviseurs maken we het onszelf niet gemakkelijk

inspiratieboek: wat kunnen we met al dat 'afval'?

- We maken een buurtplan of plekontwerp. Voor één gemeente wordt de circulaire speelvisie getekend als buurtkaart; voor twee gemeenten worden de plekken ontworpen in relatie tot de buurt eromheen.
- We maken een toelichting op waardecreatie met R0 tot en met R9 in de hand.

Geleerde lessen

We willen alvast drie leerpunten meegeven. De rest volgt in het najaar 2020, in de vorm van een presentatie van de pilot. We hopen dat dit live en centraal in Nederland lukt.

De eerste les is dat je moet kijken naar de buurt en de specifieke kansen. Je kunt niet een eenheidsverhaal uitrollen. De ruimtelijke opbouw en de inrichting van de buurt zijn zoals ze zijn, en de oogst daarmee ook. Je kunt ze niet

uitgummen en opnieuw beginnen. Het mooie daarvan is dat de buurt dus zijn karakter houdt en krijgt wat daarbij past.

De tweede les is dat het maken van een grondstoffenbank ontzettend veel werk is. Maar het levert ook veel creativiteit op in het bedenken wat je met die grondstoffen kunt. Van alles wat nu de grond in gaat, moeten de onderdelen dus goed worden geregistreerd. Dat scheelt later een hoop werk. Voor speeltoestellen die onder het WAS vallen, is dit bekende informatie, dus leg dit bij de inspecterende partij neer!

De derde les is: je gaat met andere ogen kijken. Wij hebben onszelf de restrictie opgelegd dat slechts 50 procent van de inrichting nieuw mag zijn (circulaire producten). Al het overige moet waardecreatie zijn of afkomstig uit de biologische kringloop. Ook mag slechts 50 procent van de inrichting voor langere tijd vastliggen. Zo blijft er ruimte om over zeven jaar weer met bewoners om de tafel te gaan zitten. Al het 'afval' heeft dus waarde; je gaat van tien kanten

bekijken of je er binnen de kaders van beheer en veiligheid toch iets van kunt maken.

Ook interesse?

We zitten nu volop in stap 2 en 3. In dit artikel ziet u een paar ideeën uit ons inspiratieboek. Het is heel leuk om te bedenken wat je met al die onderdelen kunt, een aanrader om eens met andere ogen naar je 'schatten' te kijken. Dit najaar willen we een nieuwe ronde starten met drie gemeenten die aan de slag willen met circulaire speelruimte. Wie daar belangstelling voor heeft, kan zich aanmelden via Elske@OBB-Ingenieurs.nl.

Be social

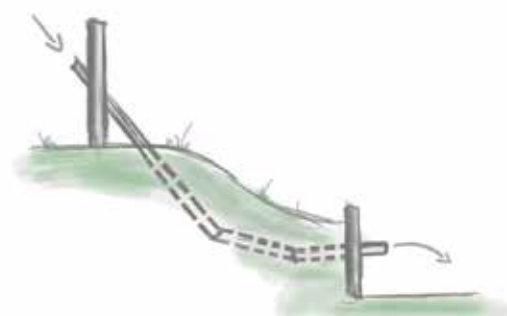
Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/33292/waardecreatie-is-zo-veel-speelser

Een aanrader om eens met andere ogen naar je 'schatten' te kijken

Wipveer 2.0 – wat schroef jij erop? Een waterschaal, boomschijf...

Waterleiding van oude buizen: mijn speelwater is ineens ergens anders ...